

DOLENJSKI GEODETI NA DEŽELI – V SRBIJI

Andreja Jurajevčič

Po lanskem obisku Provanse, Azurne obale in mondenega Monte Carla smo dolenski geodeti kar hrepneli po »dobrem, starem« Balkanu. Že na občnem zboru DGD smo se odločili, da bo letošnji izlet krajši in cenovno ugodnejši, zato je padla odločitev: Višegrad, narodni park Tara in Šarganska osmica.

V večernih urah smo se veselili, da se spet vidimo, odpravili proti Višegradu v Bosni in Hercegovini. Med nočno vožnjo smo na hitro premleli dogodke preteklega leta, degustirali novo letino domače žlahtne kapljice (ugotovili, da je spet dobra!), zjutraj pa že prispeli v Višegrad.

Sprehodili smo se čez most, o katerem je Ivo Andrić napisal zgodovinski roman in zanj leta 1961 prejel Nobelovo nagrado za književnost. Roman v štiriindvajsetih zgodbah zajema štiri stoletja obstoja mostu, opisuje pa tudi odnose med muslimanskimi Bošnjaki in srbskimi pravoslavci v kraju Višegrad na vzhodu današnje Bosne in Hercegovine. Ne glede na sovraštvo, vojne, naravne ujme in druge dogodke most čez Drino ponosno kljubuje zobu časa že od leta 1577.

Slika 1: Most čez reko Drino.

Slika 2: Andrićgrad s spomenikom pisatelju Ivu Andriću.

Višegrad je v zadnjih dveh letih še bolj obiskan zaradi Andrićgrada, ki je znan tudi pod imenom Kamengrad in stoji slabih dvesto metrov stran od mostu čez Drino. Kakih dvanajst milijonov evrov vreden projekt od leta 2011 nastaja na polotoku na sotočju Rzava in Drine. »Kamengrad« je pomanjšana urbana celota, pravzaprav ideja in vizija srbskega režiserja Emirja Kusturice, kakšno bi bilo mesto Višegrad, če ga ne bi obšla renesansa. Je pravo mesto v malem, z ulicami, trgi, gledališčem, kinodvorano, tržnico, zlatarno, knjigarno, gostinskimi lokali in pravoslavno cerkvijo. Na enem izmed trgov stoji spomenik Ivu Andriću, na drugem trgu pa črnogorskemu (po mnenju večine Srbov srbskemu) pesniku Njegošu. Projekt je denarno podprla vlada Republike Srbske in občina Višegrad, večinski lastnik pa je Kusturica.

Pot smo nadaljevali proti bosansko-srbski meji in upali na čim hitrejši prehod. Uslužbenec bosanske carine si je, kar sam, poračunal takso z domačimi dobrotami (cviček in pivo) iz našega hladilnika.

Na drugi strani Drine, v Srbiji, je na Mečavniku na pobočjih gore Zlatibor Kusturica pred leti postavil pravo umetno leseno vas, jo poimenoval Drvengrad in jo uporabil za prizorišče filma Življenje je čudež. Danes je vas prav tako precejšnja turistična zanimivost, vsako leto v njej poteka tudi filmski festival svetovnega merila.

Po ogledu Kusturičevih »projektov« nam ni bilo več jasno, kdo v tej balkanski zgodbi »pije in kdo plača« ... in kako mu je vse sploh uspelo ...

Slika 3: Drvengrad

Slika 4: Železniško postajališče na progi Šargan Vitasi–Mokra Gora.

Z občudovanjem smo se popeljali z vlakom po ozkotirni železnici, imenovani Šarganska osmica, ki danes vozi samo v turistične namene. Pelje skozi 22 predorov in prek petih mostov na razdalji 15 kilometrov premaga 300 metrov višinske razlike. Pohvalili so se, da na tej postaji prodajo več vozovnic kot v Beogradu, veseli pa so bili tudi »našega« sprevodnika.

Slika 5: »Dolenjski« sprevodnik.

Slika 6: Dobro razpoloženje na ladjici.

Prenočili smo v osrčju nacionalnega parka Mokra Gora, v hotelu, ki so ga kot letovišče uporabljali funkcionarji nekdanje jugoslovanske vojske in je do danes ostal popolnoma nespremenjen (beri: popolnoma neobnovljen). V »vzdušju dobrih starih osemdesetih« in ob glasbi lokalne glasbene skupine, ki je samo

za nas igrala dolgo v noč, smo zavrteli čas desetletja nazaj in se dobro razmigali. Pridružil se nam je tudi hotelsko osebje in srbski pedagogi, ki so bili na delovnem usposabljanju in so vsekakor želeli za svojega kolega najti nevesto Slovenko, saj so te po njihovem prepričanju najboljše. Pogajanja smo nadaljevali v hotelski avli in jih zaključili šele pozno v noč ...

Naslednji dan smo nadaljevali pot po nacionalnem parku Tara, v živo videli medvedka, si ogledali rastišče Pančičeve omorike, jezero Zaovine, jez Perućac in se z ladjico podali na vožnjo po kanjonu reke Drine. Na ladjici so nas ob dobri hrani v dobro voljo spravili lokalni muzikanti. Še vedno dobro razpoloženi smo tudi zaplesali.

Znamenitosti še ni bilo konec, ogledali smo si še Raćo, enega najpomembnejših srbskih samostanov, posodobili svojo garderobo v Bajini Bašti, zadnji postanek pa je bil namenjen ogled etnološke vasi in muzeja v Bijeljini v Republiki Srbski.

Z napolnjenimi »baterijami« in prazno zalogo cvička smo vso pot nazaj ugotavljali, da nam je dolenskim geodetom lepo, kamorkoli gremo ...